

SÁU NỘI DUNG TRỌNG TÂM PHÁT TRIỂN NGÀNH THỐNG KÊ VIỆT NAM GIAI ĐOẠN TỚI

*TS. Nguyễn Bích Lâm
Tổng cục trưởng, TCTK*

Trong không khí phấn khởi của cả nước chào mừng thành công Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng, ngày giải phóng Miền Nam 30/4, Quốc tế Lao động 1/5 và kỷ niệm 126 năm ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh kính yêu, ngành Thống kê Việt Nam long trọng tổ chức Lễ kỷ niệm 70 năm ngày thành lập Ngành và đón nhận Huân chương Độc lập hạng Ba, phần thưởng cao quý của Đảng và Nhà nước trao tặng, ghi nhận những đóng góp quan trọng của ngành Thống kê vào sự nghiệp cách mạng của Đảng và của Dân tộc (6/5/1946 - 6/5/2016).

Cách đây tròn 70 năm, ngày 06 tháng 5 năm 1946, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã ký Sắc lệnh số 61/SL thành lập Nha Thống kê Việt Nam thuộc Bộ Quốc dân Kinh tế - tổ chức tiền thân của ngành Thống kê nước ta. Ngày 13/02/2001, Thủ tướng Chính phủ đã có Công văn số 545/VPCP-KTTH đồng ý lấy ngày 06 tháng 5 năm 1946 là ngày thành lập ngành Thống kê Việt Nam.

Trải qua 70 năm xây dựng và phát triển, ngành Thống kê đã đạt được những thành quả quan trọng, được Đảng, Nhà nước ghi nhận và xã hội tôn vinh. Nhiều đơn vị và công chức, viên chức, người lao động thống kê đã được tặng thưởng Huân chương các loại, được Chính phủ tặng cờ luân lưu và bằng khen, được các Bộ, ngành và địa phương tặng nhiều bằng

*TS. Nguyễn Bích Lâm, Tổng cục trưởng TCTK
phát biểu tại Lễ kỷ niệm 70 năm ngày thành lập ngành
Thống kê Việt Nam (6/5/1946 - 6/5/2016)*

khen, huy chương, kỷ niệm chương và nhiều phần thưởng cao quý, danh dự khác. Toàn ngành Thống kê đã được Nhà nước tặng thưởng Huân chương Hồ Chí Minh năm 2006, Huân chương Độc lập hạng Nhất lần thứ nhất năm 1996, lần thứ hai năm 2011 và hôm nay, trong ngày kỷ niệm trọng thể này, ngành Thống kê có vinh dự lớn được đón nhận Huân chương Độc lập hạng Ba do Đảng và Nhà nước trao tặng, vinh danh những đóng góp của toàn ngành Thống kê nước ta đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Nhìn lại chặng đường đã qua, ngành Thống kê tự hào về những thành quả mà ngành Thống kê đã làm được, đồng thời, cũng nghiêm túc đánh giá những tồn tại, hạn chế cần khắc phục của Ngành, đó là: Mức độ đáp

ứng thông tin của ngành Thống kê cho các đối tượng dùng tin chưa thực sự đầy đủ, kịp thời; phạm vi thống kê chưa bắt kịp sự phát triển nhanh của một số lĩnh vực hoạt động kinh tế - xã hội; phương pháp thống kê một số chuyên ngành còn chậm cải tiến; chất lượng số liệu thống kê còn hạn chế; chênh lệch số liệu thống kê còn tồn tại; hoạt động phân tích, dự báo thống kê chưa đáp ứng được yêu cầu; tổ chức, đội ngũ công chức, viên chức thống kê đã được củng cố, đào tạo, bổ sung song còn thiếu và yếu so với yêu cầu.

Với những kinh nghiệm rút ra từ chặng đường 70 năm hoạt động, với sự quan tâm của Đảng và Nhà nước, trước yêu cầu cụ thể về thông tin kinh tế - xã hội trong giai đoạn hiện nay, ngành Thống kê cần tập trung vào 6 nội dung phát triển chủ yếu sau:

Một là, bảo đảm tốt nhất thông tin kinh tế - xã hội định kỳ và đột xuất phục vụ sự lãnh đạo, chỉ đạo, điều hành của Đảng, Quốc hội, Chính phủ và chính quyền các cấp, đáp ứng tốt hơn nhu cầu thông tin thống kê của các đối tượng sử dụng trong và ngoài nước. Đồng thời, phải xác định đúng vị trí, vai trò của hoạt động tuyên truyền, phổ biến thông tin thống kê. Chuyển hướng mạnh mẽ từ phổ biến những thông tin đã thu thập, tổng hợp sang phổ biến thông tin thống kê theo nhu cầu của các đối tượng sử dụng.

Tiếp tục đổi mới và nâng cao chất lượng hoạt động thu thập thông tin thống kê: Kết hợp chặt chẽ và hiệu quả ba hình thức thu thập thông tin thống kê: điều tra thống kê, sử dụng dữ liệu hành chính và báo cáo thống kê. Trong đó cần đẩy mạnh

khai thác thông tin sẵn có trong các cơ sở dữ liệu của các ngành liên quan nhằm bảo đảm sự thống nhất về nguồn thông tin đầu vào, tiết kiệm chi phí thu thập thông tin thống kê và giảm gánh nặng cho người cung cấp thông tin thống kê theo đúng tinh thần của Luật Thống kê năm 2015. Chú trọng thu thập thông tin thống kê đầu vào phục vụ việc tổng hợp các chỉ tiêu phản ánh chất lượng, hiệu quả của nền kinh tế và các chỉ tiêu tổng hợp.

Tiếp tục đẩy mạnh hoạt động phân tích và dự báo thống kê: Tăng cường năng lực phân tích và dự báo của các cơ quan thống kê thuộc Hệ thống thống kê tập trung. Xây dựng cơ chế phối hợp chia sẻ thông tin cho hoạt động phân tích và dự báo thống kê nhằm phát triển đa dạng các sản phẩm và chia sẻ sử dụng kết quả phân tích và dự báo thống kê. Tập trung triển khai thực hiện phân tích và dự báo thống kê ngắn hạn; đồng thời tăng cường và nâng cao chất lượng phân tích kết quả các cuộc điều tra, tổng điều tra thống kê và phân tích tình hình kinh tế - xã hội theo chu kỳ 5 năm, 10 năm.

Hai là, tiếp tục hoàn thiện môi trường pháp lý cho hoạt động thống kê.

Triển khai xây dựng các nghị định của Chính phủ, quyết định của Thủ tướng Chính phủ và các văn bản của Bộ trưởng Bộ Kế hoạch và Đầu tư để Luật Thống kê năm 2015 sớm đi vào cuộc sống khi có hiệu lực. Tăng cường công tác tuyên truyền về Luật Thống kê năm 2015. Rà soát, bổ sung các văn bản pháp lý có liên quan nhằm hoàn thiện hệ thống quy phạm pháp luật về công tác thống kê và nâng cao chất lượng các hoạt động thống kê trong điều kiện phát

triển kinh tế tri thức. Củng cố và tăng cường hệ thống thanh tra thống kê, bảo đảm các hoạt động thống kê được thực thi theo đúng pháp luật. Ban hành các văn bản quy định cơ chế phối hợp, trao đổi, chia sẻ và kết nối thông tin thống kê giữa Tổng cục Thống kê với các bộ, ban, ngành nhằm góp phần tạo lập hệ thống thông tin thống kê quốc gia tập trung, thống nhất, thông suốt và hiệu quả. Tổ chức triển khai xây dựng và thực hiện có hiệu quả Đề án Tăng cường công tác quản lý nhà nước về chất lượng thống kê. Tổng kết tình hình thực hiện Chiến lược phát triển Thống kê Việt Nam giai đoạn 2011-2020 và tầm nhìn đến năm 2030 trình Chính phủ sửa đổi, bổ sung định hướng, tầm nhìn phù hợp với xu hướng phát triển của thống kê thế giới và khu vực, phù hợp với sự gia nhập Hệ thống thống kê Cộng đồng ASEAN.

Ba là, tiếp tục hoàn thiện cơ cấu tổ chức hệ thống thống kê tập trung theo hướng chuyên môn hóa, nâng cao hiệu lực, hiệu quả công tác, phù hợp với chủ trương tinh giảm biên chế do Đảng và Chính phủ chỉ đạo.

Cùng với kiện toàn tổ chức, tiếp tục đầu tư tương xứng cho công tác đào tạo, bồi dưỡng để có đội ngũ người làm thống kê nhà nước đáp ứng tốt yêu cầu thời kỳ mới. Đổi mới công tác đào tạo, tuyển dụng, quản lý và sử dụng nhân lực thống kê. Mở rộng quy mô và nâng cao chất lượng đào tạo tại các trường và cơ sở đào tạo trực thuộc Tổng cục. Chú trọng đào tạo và tuyển dụng nhân lực có trình độ đại học và trên đại học chuyên ngành thống kê. Tăng cường đào tạo, cấp chứng chỉ cho những người tham dự các khóa đào tạo thống kê ngắn hạn. Bổ sung hoàn thiện tiêu chuẩn các chức danh công chức, viên chức thống kê.

Đôn đốc các bộ, ngành tiếp tục củng cố, hoàn thiện tổ chức thống kê bộ, ngành theo hướng chuyên nghiệp hóa đội ngũ công chức làm công tác thống kê tại các Bộ, ngành. Nâng cao chất lượng và bảo đảm sự độc lập về chuyên môn, nghiệp vụ của những người làm công tác thống kê tại cơ quan hành chính, đơn vị sự nghiệp công.

Bốn là, đẩy mạnh ứng dụng phương pháp luận thống kê tiên tiến, công nghệ thông tin vào hoạt động thống kê.

Nghiên cứu hoàn thiện phương pháp thống kê theo lãnh thổ nhằm khắc phục tình trạng chênh lệch số liệu thống kê kinh tế - xã hội giữa Trung ương và địa phương. Hoàn thiện phương pháp điều tra chọn mẫu theo từng lĩnh vực và thiết lập, cập nhật dàn mẫu phục vụ các cuộc điều tra thống kê. Biên soạn và công bố các bảng cân đối quan trọng như bảng cân đối năng lượng, bảng cân đối lương thực, bảng cân đối liên ngành,... Hoàn thiện các bảng danh mục và phân loại thống kê. Đổi mới phương pháp thu thập và tính toán các chỉ tiêu thống kê tổng hợp. Từng bước nghiên cứu và ứng dụng Dữ liệu lớn (Big Data) vào hoạt động thống kê ở nước ta.

Căn cứ vào Kiến trúc tổng thể của Tổng cục Thống kê để xây dựng các kế hoạch cụ thể nhằm đẩy mạnh ứng dụng, phát triển công nghệ thông tin và truyền thông, góp phần nâng cao hiệu quả công tác thống kê và hình thành hệ thống thông tin thống kê quốc gia theo hướng tin học hóa. Đầu tư kết cấu hạ tầng công nghệ thông tin đồng bộ, đáp ứng yêu cầu phát triển công tác thống kê, chia sẻ thông tin của Hệ thống thống kê tập trung; thống kê Bộ, ngành và địa

phương. Áp dụng phương pháp điều tra thống kê trực tuyến (E-form, Web-form).

Năm là, tăng cường hợp tác và hội nhập quốc tế trong lĩnh vực thống kê.

Xây dựng chương trình hợp tác quốc tế trong lĩnh vực thống kê theo hướng mở rộng và nâng cao hiệu quả hợp tác song phương và đa phương nhằm tiếp cận nhanh phương pháp thống kê tiên tiến, công nghệ hiện đại, kinh nghiệm thành công và chuẩn mực thống kê quốc tế. Thực hiện đầy đủ cam kết về hợp tác với thống kê các nước và các tổ chức quốc tế; tranh thủ sự hỗ trợ kỹ thuật và tài chính từ cộng đồng quốc tế. Đẩy mạnh thu thập, biên soạn, phổ biến thông tin thống kê nước ngoài tới các đối tượng dùng tin trong nước và triển khai mạnh mẽ nghiệp vụ thống kê so sánh quốc tế. Chủ động trong việc hội

nhập Thống kê Cộng đồng ASEAN. Nâng cao hiệu quả hợp tác với thống kê các nước theo Biên bản ghi nhớ và Kế hoạch đã ký kết.

Sáu là, tiếp tục đẩy mạnh cải cách hành chính, thực hành tiết kiệm, phòng chống lãng phí, tham nhũng; thực hiện tốt quy chế dân chủ ở cơ sở và các quy chế làm việc, xây dựng cơ quan, đơn vị ổn định, đoàn kết, trong sạch, vững mạnh và phát triển. Đẩy mạnh việc thực hiện các phong trào thi đua yêu nước, cuộc vận động học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh; phối hợp tốt giữa các tổ chức đoàn thể trong thực hiện nhiệm vụ chính trị của cơ quan, đơn vị; khơi dậy lòng tự hào, yêu ngành, yêu nghề Thống kê của công chức, viên chức và người lao động trong toàn Ngành.

